

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica după Nașterea Domnului **La mulți ani 2004 !**

Evanghelia duminicii

Fuga în Egipt - (Matei II, 13-23)

13. După plecarea magilor, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugiți în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-L ucidă.

14. Și sculându-se, a luat, noaptea, Pruncul și pe mama Lui și a plecat în Egipt.

15. Și au stat acolo până la moartea lui Irod, ca să se împlinescă cuvântul spus de Domnul, prin proorocul: «Din Egipt am chemat pe Fiul Meu».

16. Iar când Irod a văzut că a fost amăgit de magi, s-a mâniat foarte și, trimițând a ucis pe toți pruncii care erau în Betleem și în toate hotarele lui, de doi ani și mai jos, după timpul pe care îl aflase de la magi.

17. Atunci s-a împlinit ceea ce se spusese prin Ieremia proorocul:

18. «Glas în Rama s-a auzit, plângere și tânguire multă; Rahela își plânge copiii și nu voiește să fie mângâiată pentru că nu sunt»,

19. După moartea lui Irod, iată că îngerul Domnului s-a arătat în vis lui Iosif în Egipt,

20. Și i-a zis: Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și mergi în pământul lui Israel, căci au murit cei ce căutau să ia sufletul Pruncului.

21. Iosif, sculându-se, a luat Pruncul și pe mama Lui și a venit în pământul lui Israel.

22. Și auzind că domnește Arhelau în Iudeea, în locul lui Irod, tatăl său, s-a temut să meargă acolo și, luând poruncă, în vis, s-a dus în părțile Galileii.

23. Și venind a locuit în orașul numit Nazaret, ca să se împlinescă ceea ce s-a spus prin prooroci, că Nazarinean Se va chema

Sf. Vasile cel Mare – icoană pe lemn

Cu prilejul anului nou, adresăm tuturor enoriașilor parohiei noastre sincere urări de sănătate, pace și cele mai frumoase împliniri și dorim ca anul 2004 care vine să fie un an binecuvântat cu timpuri bune și aducător de mulțumire sufletească și reușită în toate !

Ziua de 1 ianuarie este o întreită sărbătoare:

- ❖ Întâi serbăm Tăierea împrejur, conform legii Vechiului Testament, când, la 8 zile după Naștere, Pruncului "i-au pus numele Iisus" (Luca 2,21).
- ❖ Cinstim apoi pe Sfântul Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei din Capadocia, unul dintre chipurile cele mai reprezentative din secolul al patrulea – "veacul de aur" al teologiei creștine.
- ❖ În sfârșit, Anul Nou, care constituie un prilej de meditație și rugăciune de mulțumire pentru tot ce am înfăptuit, dar și de chemare a binecuvântării lui Dumnezeu pentru timpurile care vin

Scurt moment de rugăciune la hotarul dintre ani

În noaptea de Revelion vom oficia în biserică, începând cu orele 22.30, slujba Acatistului Mântuitorului Iisus Hristos, cu rugăciuni de mulțumire și cereri speciale pentru noul an, precum și Marea Rugăciune de Dezlegare de păcate. Slujba se va încheia în jurul orei 23.00, după care participanții vor fi invitați a-și adresa, în cadru adecvat, tradiționala urare: "LA MULȚI ANI !"

MARELE VASILE -TRÂMBIȚĂ A DUHULUI

Marele dascăl al lumii și ierarh Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareii Capadociei, este sărbătorit în Biserica Ortodoxă în prima zi a fiecărui an. S-a născut într-o familie distinsă și cucernică, tatăl său Vasile fiind retor și avocat, mama Emilia era fiica unui martir al credinței, iar frații săi s-au făcut de asemenea minunați și purtători de semne: Petru, fratele lui cel mai mare, a fost episcop al Sevastiei, Grigorie a fost episcop al Nissei, Navcratie a devenit pustnic și făcător de minuni, iar sora lor Macrina, s-a dăruit vieții ascetice și monahale. Sfântul Vasile și-a făcut studiile superioare la cele mai importante centre de învățământ pe care le avea Răsăritul în acel timp: în Cezareea Palestinei, la Constantinopol, unde l-a avut profesor pe strălucitul retor Libanius, apoi la Atena, coleg și prieten de suflet fiindu-i Sfântul Grigorie Teologul.

În condițiile deosebit de grele din a doua jumătate a secolului al IV-lea – apariția unor erezii sprijinite chiar de către împărați, schisme în care erau angajate importante centre bisericești și numeroase superstiții – puțini sunt cei care au avut curajul și perseverența de a apăra ortodoxia și unitatea Bisericii asemenea Sfântului Vasile cel Mare. În aceste împrejurări, prin înalta pregătire științifică și filosofică, prin fericite aptitudini practice și realiste, dar și printr-o inteligență de excepție, o sensibilitate particulară și o voință energetică, Sfântul Vasile a reușit să fie un misionar, un organizator și un luptător de primă linie pentru înfăptuirea Binelui, pentru păstrarea ordinii și disciplinei, pentru ortodoxie și pentru pace. El nu s-a interesat doar de eparhia lui; preocupările sale au vizat toate bisericile din Răsărit și adesea chiar pe cele din Apus, știind că soarta Bisericii sale era legată de cea a tuturor Bisericilor creștine. Sfântul Vasile și-a luat sarcina de a risipi haosul provocat de tulburarea ariană, apolinaristă și pnevmatomahă, încercând să pună lucrurile la punct; el a cerut ca fiecare episcop complice la erezie să-și precizeze poziția în raport cu învățăturile celui dintâi Sinod Ecumenic de la Niceea, pentru ca schisma din Antiohia să înceteze, recunoscând drept titular pe episcopul Meletie, pentru ca persecuțiile și nelegiuirile de orice fel să ia sfârșit. La moartea împăratului Valens în 378, în cele din urmă pacea s-a instaurat în Răsărit, tirania ariană a încetat și ortodoxia a triumfat, arhiepiscopul Cezareii văzându-și nădejdiile împlinite. În vârtejul luptei cu ereticii, s-a silit să împace concepțiile adverse, menținându-se strict pe hotărârile Sinodului I de la Niceea. Pentru înțelegerea învățăturii despre Sfânta Treime, a adus precizări clare, care sunt respectate până astăzi în Biserică. Este primul dogmatist creștin care folosește expresia de *trei ipostase sau fețe* când vorbește de Sfânta Treime, precizând attributele persoanelor Sfintei Treimi. Tatăl este *nenăscut*, Fiul este *născut* din Tatăl și de o ființă cu El, iar Duhul Sfânt este Dumnezeu și *purcede* din Tatăl, care este rădăcina și izvorul Fiului și al Duhului Sfânt. Ne-au rămas de la el scrieri teologice fundamentale pentru Ortodoxie. Marele ierarh al Capadociei nu s-a

mărginit doar la formularea teoretică a adevărilor de credință, ci s-a străduit să le găsească și aplicarea în viața de toate zilele. Astfel, Sfântul Vasile cel Mare a fost cel dintâi care sub patronajul Bisericii a construit orfelinate, leprozerii, case pentru bătrâni și pentru oaspeți, spitale, școală de pregătire profesională pentru tineri, reunite în celebra instituție numită *Vasiliada*, care a devenit prototipul operei filantropice a Bisericii. Dăruirea cu care el și-a împărțit activitatea ca ierarh, pe de o parte, pentru instruirea credincioșilor ca să cunoască dreapta învățătură și să rămână statornici în păstrarea și afirmarea ei, iar pe de altă parte, prin introducerea disciplinei, fiind unul dintre cei mai cunoscuți autori de canoane, a determinat ca, încă din timpul vieții, să fie considerat „fala și podoaba Bisericii”, și să primească supranumele de „cel mare”.

Întreg monahismul ortodox poartă pecetea spiritualității Sfântului Vasile. Organizând viața călugărească a instituit reguli și canoane care sunt respectate până în ziua de astăzi. Sfântul Vasile a cultivat rugăciunea la intensitatea ei maximă, iar din profunzimea trăirii sale liturgice a dăruit Bisericii o Sfântă Liturghie, Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, ce se oficiază până azi, mai ales în Postul Mare, și în cuprinsul căreia sunt rugăciuni cu bogat conținut teologic și de o profunzime și frumusețe deosebită.

Sfântul Vasile cel Mare are legături speciale cu poporul român, având rude la noi, în Dacia romanizată, în sec. al IV-lea, pe Sfântul Sava. Sfântul Vasile este, așa cum spun patrologii occidentali care au studiat opera lui, *un latin între greci*. În anul 1650, aflându-se la Iași, Patriarhul Macarie al Antiohiei, a dăruit bisericii Sfinții Trei Ierarhi, racla cu maxilarul Sfântului Vasile cel Mare. După anii '50, de la mai multe biserici și mănăstiri din țară au fost luate cutii cu sfintele moaște ale unor sfinți importanți, printre care și Sfântul Vasile, și depozitate în condiții improprii la Muzeul Național de Artă al României din București. La data de 29 decembrie 2000, moaștele Sfântului Vasile cel Mare au fost readuse și așezate spre cinstire și închinare, în mănăstirea ce poartă hramul „Sfinții Trei Ierarhi” - Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur”.

Impactul vieții și al exemplului dat de Sfântul Vasile cel Mare a fost unul răsunător în vremea sa. Strădaniile pentru unitatea Bisericilor, dragoste, pace sunt la fel de actuale și în timpul nostru. Metodele ecumenismului său, adică răbdarea, înțelepciunea, dragostea față de credincioși și semeni, ar putea constitui căi de ameliorare a neînțelegerilor, diferențelor care fac despărțirea încă mai largă și profundă.

Vasilica

Acela care primește de la Dumnezeu un dar spiritual, nu-l are pentru sine mai mult decât pentru ceilalți

Sfântul Vasile cel Mare

Din tâlcuirea Evangheliei Sf. Ioan Gură de Aur

„Iată îngerul Domnului se arată lui Iosif în vis, zicând: «Sculându-te, ia pruncul și pe Mama Lui și fugi în Egipt»” (Matei 2, 13).

- Dar pentru ce a fost trimis Pruncul în Egipt ? ar putea întreba cineva.

- Pricina o spune chiar evanghelistul: „Ca să se împlinească ceea ce s-a zis de Domnul prin proorocul: «Din Egipt am chemat pe Fiul Meu»” (Matei 2, 15).

S-au vestit mai dinainte întregii lumi începuturile unei bune nădejdi. Babilonul și Egiptul, mai mult decât orice altă țară, erau pârjolite de flacăra credinței; și Dumnezeu, pentru a arăta chiar de la început că va îndrepta și va face mai bune aceste două țări, iar prin ele vestind întregii lumi să aștepte aceleași bunătăți, a trimis pe magi în Babilon, iar El S-a dus în Egipt cu Mama Lui.

Pe lângă cele spuse, mai învățăm de aici și un alt lucru, acela că Hristos chiar de la început a fost întâmpinat de vrăjmășie și ispite. Iată că s-a întâmplat aceasta chiar de pe când era în fașă! Abia Se născuse și tiranul se înfurie; vine apoi fuga și strămutarea în Egipt; iar Mama, fără să fi făcut vreun rău, fuge în țară barbară. Toate, ca și tu auzindu-le, să nu te tulburi, când, învrednicit cu o slujire duhovnicească, vezi că suferi necazuri cumplite și înduri multe primejdii, atunci să ai curaj, știind bine că urmarea firească a îndeletnicirilor duhovnicești este a întâlni la tot pasul numai încercări.

Irod n-ar fi trebuit să se mânia, ci să se teamă, să se pocăiască și să vadă că încearcă lucruri cu neputință. Dar nu s-a pocăit. Când un om este nejudecat și nu vrea să se căiască, nu ia nici unul din leacurile date de Dumnezeu. Iată-l și pe Irod! La luptele de mai înainte adaugă altă luptă; adaugă ucideri lângă ucideri și se aruncă în toate chipurile în prăpastie. Înebunit de mândrie și de invidie ca de un demon, nu mai ține seamă de nimic, ci se pornește cu furie asupra neamului omenesc: dă drumul mâniei împotriva magilor, care și-au bătut joc de el, împotriva copiilor, care nu i-au făcut nici un rău; îndrăznește să dezlănțuie în Palestina o tragedie petrecută altădată în Egipt. Că spune Evanghelia: „Trimițând a ucis pe toți pruncii din Betleem și din toate hotarele lui, de doi ani și mai mici, după vremea ce aflase de la magi”.

„Atunci s-a împlinit ceea ce s-a zis de Ieremia profetul, care spune: «Glas din Rama s-a auzit, plângere și tânguire multă, Rahila plângând pe fiii ei și nu voia să se mângâie, pentru că nu mai sunt»” (Matei 2, 17-18).

- Dar ce legătură este între Rahila și Betleem ? ar putea să mă întrebe cineva. Profeta spune doar atât: „Rahila plângând pe fiii ei”. Apoi ce legătură este între Rama și Rahila ?

- Rahila a fost mama lui Veniamin; când a murit a fost îngropată în hipodromul de lângă Betleem. (Fac. 48, 7) Și pentru că mormântul era aproape de

Betleem, pe care Rahila l-a dat moștenire fiului ei Veniamin – că Rama aparținea seminției lui Veniamin – pe bună dreptate profetul Ieremia numește pe pruncii uciși fiii Rahilei și din pricină că ea este începătura seminției lui Veniamin și din pricină că mormântul ei este aproape de Betleem. Apoi ca să arate că uciderea pruncilor era o rană dureroasă și de nevindecat, profetul spune: „Nu voia să se mângâie, pentru că nu amii sunt”. Și din aceste cuvinte învățăm să nu ne tulburăm niciodată când cele ce se întâmplă în viață sunt în aparență contrare făgăduinței lui Dumnezeu. Iată, Hristos a venit pentru mântuire poporului Israel, dar, mai bine spus, pentru mântuirea lumii și chiar de la nașterea Sa lucrurile s-au petrecut cu totul împotriva celor făgăduite. Mama fuge, patria este bătuită de mari nenorociri, se pune la cale cea mai grozavă dintre ucideri, jale mare, plângere și bocete pe toate drumurile. Dar nu te tulbura! Dumnezeu totdeauna obișnuiește să-și împlinească planurile sale prin contrarii și tocmai prin asta ne dă cea mai mare dovadă a puterii Sale. Tot așa îi povățuia și pe ucenicii Săi și-i pregătea să săvârșească toate, rânduiind contrariile prin contrarii, pentru ca să fie mai mare minunea.

„Iar după ce a murit Irod, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: «Sculându-te, ia Pruncul și pe Mama Lui și mergi în pământul lui Israel»” (Matei 2, 19-20).

Îngerul n-a mai spus: „Fugi” (Matei 2, 13), ci „Mergi”. Iar după întoarcerea din Egipt îngerul îi trimite acasă; nu fără motiv, ci întemeiat pe o profecie: „Ca să se împlinească ceea ce s-a zis de profeți, că Nazarinean se va chema” (Matei 2, 23). Nazaretul era un sat necunoscut; dar, mai bine spus, nu numai Nazaretul, ci toată Galileea. Și totuși Hristos nu se rușinează să Se numească galileean, arătând prin asta că nu are nevoie de nimic din cele omenești. Când Irod se pornește cu ură împotriva Lui, fuge; când Se naște, este culcat în iesle, locuiește într-o casă străină; mama Lui, o femeie din popor; prin toate acestea ne învață să nu ne rușinăm de unele ca acestea, ci să călcăm în picioare, chiar de la început, mândria omenească și să săvârșim fapte de virtute.

Din semnificațiile onomastice ale săptămânii

Leon – nume personal cu valoare augurală, creat pe baza subst. gr. *leon*, „leu”.

Marcu; deriv. **Marcel, Marcela** – nume teoforic roman, continuă lat. *Marcus*, un derivat de la numele zeului războiului, *Marte*, și are semnificația „dedicat lui Marte”.

Melania – nume afectiv de origine greacă, corespunde numelui pers. *Meláne*, format pe baza temei *mela-* a adj. gr. *mélanos, meláni, mélanon*, „negru”.

Vasile, Vasilica – nume afectiv și augural, de origine greacă, format pe baza adj. *basíleios*, „regal”, un derivat de la subst. *basileos*, „rege, conducător”.

După *Dicționarul enciclopedic al numelor de botez*

Din sinaxarul săptămânii

În ziua de 28 decembrie, calendarul creștin ortodox îi pomenește pe *Sfinții 20 000 de mucenici din Nicomidia*. Împăratul păgân Maximian (304-311), întorcându-se biruitor din războiul ce purtase împotriva etiopienilor, și socotind că zeii și idolii i-au adus lui biruința în lupte, a voit să aducă jertfele cele de mulțumire zeilor, în Nicomidia. Astfel, s-a adunat în cetatea aceea mulțime nenumărată de popor, așteptând porunca împăratului. Creștinii aduși cu forța de ostași, aflând însă că în biserica cetății, Sfântul Antim, episcopul Nicodimiei săvârșește Sfânta Liturghie, căci era Nașterea Domnului, au mers la biserică pentru a asculta slujba ce se săvârșea acolo.

Maximian, aflând de aceasta, s-a mâniat și, trimitând ostași, aceștia au încuiat pe dinafară ușile bisericii, grămădind lemne în jurul sfântului lăcaș, ca să-i dea foc și să ardă pe creștini. Atunci, episcopul s-a grăbit de a boteza pe cei ce nu erau încă botezați, și i-a împărțit pe toți cu sfințele taine, îmbărbătându-i să primească moartea pentru Hristos.

Și au pierit atunci ca la 20 00 de Mucenici. Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne miluiește și ne mântuiește pe noi. Amin.

În ziua de 29 decembrie, Biserica Ortodoxă îi pomenește pe *Sfinții 14 000 de prunci uciși de Irod*. Acesta, văzând că a fost păcălit de magi, care nu s-au mai întors pentru a-i vesti locul unde S-a născut Hristos, s-a mâniat foarte și trimitând ostași, a ucis pe toți pruncii din Betleem și din hotarele lui. Și facem astăzi prăznuirea acestor 14 000 de prunci nevinovați (număr simbolic ce desemnează faptul că toți pruncii au fost omorâți), pentru că a unora ca aceștia este Împărăția lui Dumnezeu.

După *Proloagele, vol. I*

Pomenirea Sf. Ierarh Petru Movilă, Mitropolitul Kievului la 357 de ani de la trecerea sa la Domnul (†1646)

În ziua de 22 decembrie, Biserica Ortodoxă îl sărbătorește pe *Sfântul Ierarh Petru Movilă, Mitropolitul Kievului*. Și în acest an, s-a săvârșit la Catedrala Mitropolitană din Iași, o slujbă de pomenire a Sfântului, oficiată de un sobor de preoți în frunte cu Î.P.S Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. Cu acest prilej, la recomandarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, s-a hotărât atribuirea străzii Uzinei, numele Sfântului Ierarh Petru Movilă, ca semn de cinstitoare a acestuia.

Originar din Moldova, Sfântul Petru Movilă a fost o mare personalitate duhovnicească a secolului al XVII-lea. După ce și-a făcut studiile la mai multe instituții teologice din Europa, a devenit călugăr și apoi stareț al Lavrei stavropighiale din Kiev, aflată sub omoforul Patriarhului Ecumenic. Activitățile și lucrarea lui pastorală au fost evidențiate prin faptul că a dezvoltat Marea Lavră, un important centru teologic, care a luptat împotriva Uniatismului Latin și a falsei Uniri de la Brest din 1595. Acest centru a mai lucrat și pentru reorganizarea clerului ortodox și pentru instruirea acestuia în Europa de Sud-Vest. În 1633, cu aprobarea patriarhului ecumenic Lukaris, Petru Movilă a fost ales și hirotonit Mitropolit al Kievului.

A publicat lucrări pentru clarificarea unor chestiuni liturgice și catehetice. Dar cea mai mare operă a sa a fost *Mărturisirea ortodoxă*, care a fost scrisă pentru a apăra pe rușii ortodocși de prozelitismul misionarilor protestanți și romano-catolici. Proclamarea oficială a canonizării Sfântului Ierarh Petru Movilă a avut loc în toamna anului 2002, cu prilejul Hramului Sfintei Cuvioase Parascheva.

Cronică parohială (21-28 decembrie)

Joi 25 decembrie, la sărbătoarea Nașterii Domnului, a sosit în parohia noastră Moș Crăciun, care a adus cu sine peste 15 pachete cu îmbrăcăminte pentru săraci și a oferit cadouri tuturor copiilor, dar și creștinilor prezenți la slujbă. Adresăm sincere mulțumiri sponsorilor care ne-au sprijinit, precum și credincioșilor care au contribuit la buna desfășurare a manifestărilor prilejuate de Sărbătoarea Crăciunului.

În fiecare dintre cele trei zile ale Crăciunului, corul de copii al parohiei ne-a oferit câte un concert de colinde, pe care le-au pregătit sub îndrumarea doamnei Simona Casian și a doamnei Irina Popel

Vineri 26 decembrie s-a oficiat slujba înmormântării pentru enoriașa noastră LUCIA DECUȘ (76 ani), fost profesor la Institutul Agronomic din Iași, un suflet ales, cu un simț deosebit al datoriei, o mamă devotată și bunică iubitoare. Alături de familia îndoliată, au fost prezenți un mare număr de creștini, pentru a o omagia.

Sâmbătă 27 decembrie, s-a oficiat botezul pruncului LUCA, al treilea fiu al părintelui Narcis Axinte și al preotesei Virginia. Soborul de preoți a fost condus de P.C. Pr. Dan Sandu, naș de cununie al familiei Axinte.

Îi dorim să crească mare, să fie sănătos și să aducă numai bucurii părinților și nașilor

